Lietas Nr. C28323316
Lietas arhīva Nr. C-0116-17/3

AIZMUGURISKS
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2017.gada 26.jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnese I.Ramane
ar tiesas sēdes sekretāri I.Harkovu
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. B/ parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 29.augustā SIA /Nosaukums A/ (turpmāk – prasītājs), pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1425., 1587., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1779.pantu, cēla Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2014.gada 6.oktobrī prasītājs un SIA /Nosaukums B/ noslēdza līgumu Nr.7141759 (turpmāk – līgums) par NESTE kartes izsniegšanu kā bezskaidras naudas maksāšanas līdzsekli degvielas, pakalpojumu un preču apmaksai, piešķirot kredītlimitu Ls 2000 (2845,74 *euro*).

2010.gada 12.augustā prasītājs un atbildētājs noslēdza galvojuma līgumu SIA /Nosaukums B/ saistību izpildei.

SIA /Nosaukums B/ nav izpildījusi no līguma izlietošās saistības – nav apmaksājis rēķinus par izmantotajiem kredīta resursiem 2376,15 *euro* apmērā.

Tā kā atbildētājs labprātīgi neveica samaksu, prasītājs pamatojoties uz līguma noteikumiem, pilnvaroja SIA „/Nosaukums C/Latvija" iekasēts no atbildētāja parādu. Līdz ar to prasītājam radušies papildus zaudējumi fiksētās administrēšanas maksas apmērā 103,30 *euro* apmērā.

Atbildētājas ir brīdināts par parāda esamību, bet parāds nav samaksāts.

Atbvilstoši līguma noteikumiem par maksājumu kavējuma laiku prasītājs aprtēķinājis līgumsodu no 2015.gada 15.oktobra līdz 2016.gada 15.augustam 474,94 euro, bet lūdz to piedzīt 237,62 *euro* apmērā.

Prasībā lūgts piedzīt no atbildētāja kā galvotāja parādu 2479,45 *euro* un līgumsodu 237,62 *euro*, tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumu par prasību tiesai nav iesniedzis.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve samazināja prasības apmēru un prasību uzturēja daļā par galvenā parāda 1422,87 *euro*, līgumsoda 152,62 *euro* un parāda atgūšanas izdevumu fiksētās maksas 103,30 *euro* piedziņu. Pārē'jā daļā prasību neuzturēja.

Papildus prasības pieteikumā norādītajam paskaidroja, ka atbildētājs ir galvojis par SIA /Nosaukums B/ saistībām līgumā norādītajā sākotnējā apmērā – Ls 100 (1422,87 *euro*). Atbildētājs nav galvojis par saistībām, kas izveidojušās kredītlimita palielināšanas. Tāpēc prasītājs šajā daļā prasību neuztur.

Lūdza prasību apmierināt tās uzturētajā apmērā.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesas sēdes laiks un vieta atbildētājam paziņots likumā noteiktā kārtībā. Atbildētājs neierašanās iemeslus tiesai nav paziņojis, atlikt lietas izskatīšanu nav lūdzis. Pastāvot šādiem apstākļiem tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, uzskata par iespējamu skatīt lietu bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmajai daļai, tā kā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, lietā taisāms aizmugurisks spriedums.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītāja pārstāves paskaidrojumus, pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot tos savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka prasība tās uzturētajā daļā ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 192.panta prasītāb, tiesa taisa spriedumu nepārsniedzot prasītāja uzturētā prasījuma robežas.

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietas materiāliem pievienotais prasītāja un SIA /Nosaukums B/ 2009.gada 6.oktobra līgums apstiprina, ka prasītājs ir izsniedzis karti un piešķīris SIA /Nosaukums B/ kredītu degvielas iegādei ar kredītlimitu Ls 1000 (1422,87 *euro*).

Savukārt 2010.gada 12.gada prasītāja un atbildētāja galvojuma līgums Nr.7141759G apstiprina, ka atbildētājs ir uzņēmies atbildēt par SIA /Nosaukums B/ saistībām, kas izriet no līguma kā pats parādnieks. Galvojuma līguma 2.1.1.punktā noteikts atbildētāja pienākums nekavējoties veikt kredīta pamatsummas, procentu, līgumsoda, komisijas maksas, tiesas izdevumu un citu blakus prasījumu, kas izriet no līguma, samaksu.

Tiesa konstatē, ka prasītājs un atbildētājs ir vienojušies par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un, saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu, galvojuma līgums, uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgiu. Līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, jo

notikusi vienošanās par līguma galvenajām sastāvdaļām, kā neapstrīdēts tas ir spēkā esošs un pusēm saistošs.

Civillikuma 1587.pantā noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Lietas materiāliem pievienotais 2015.gada 30.septembra rēķins - atskaite 3419287 apstiprina, ka SIA /Nosaukums B/ ir izmantojusi piešķirto kredītu 2376,15 *euro* apmērā. Tiesai nav iesniegtas ziņas, kas dotu pamatu apšaubīt prasītāja apgalvojumu, ka rēķins nav apmaksāts.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja parādu 1422,87 *euro* (Ls 1000) apmērā, t.i., tādā apmērā par kādu atbildētājs ir galvojis.

Atbilstoši līguma 6.punkta noteikumiem par saistību izpildes nokavējumu prasītājs aprēķinājis līgumsodu 24% gadā no no savlaicīgi nesamaksātās summas par 304 dienām par laiku no 2015.gada 15.oktobra līdz 2016.gada 15.augustam 474,94 *euro*. Vadoties no samērīguma principa un Civillikuma 1716.panta noteikumiem, prasītājs piedzenamā līgumsoda apmēru samazinājis un lūdz piedzīt 152,62 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu, katrai pusei ir pret otru pusi prasības tiesības par līguma izpildīšanu, līdz ar to prasītājam ir tiesības prasīt tiesas ceļā piedzīt no atbildētāja SIA /Nosaukums B/ parādu galvojuma līgumā noteiktajā apmērā.

Civillikuma 1692.pantā noteikts, ka galvojums ir līgumiski uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas (galvenā parādnieka) saistību, neatbrīvojot pēdējo no viņas saistības pret kreditoru. Tādējādi galvojums ir galvinieka uzņemta saistība, kas nodrošina galvenās saistības izpildīšanu. Galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem (Civillikuma 1698.pants).

Atbilstoši Civillikumam, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu attiekšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks (Civillikuma 1702.pants). Galvojuma līguma 2.1., 2.1.3.punktā atbildētājs uzņēmies atbildēt par SIA /Nosaukums B/ saistībām kā pats parādnieks, atsakoties no tiesības prasīt, lai ar parāda piedziņu prasītājs vispirms vēršas pret pašu parādnieku.

2016.gada 20.jūnija paziņojums par parādsaistībām Nr.1267718 apstiprina, ka atbildētājs brīdināts par parāda esamību un tā apmēru. Tādējādi atbildētājam iestājies līgumiskais pienākums izpildīt saistības, par kurām apņēmies atbildēt kā galvotājs. Ievērojot norādīto, tiesa atzīst, ka prasītājs ir tiesīgi celis prasību pret galvotāju.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka prasījums par līgumsoda piedziņu ir pamatots un apmierināms daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (likuma redakcijā, kas spēkā no 2014.gada 1.janvāra) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Ievērojot līgumsoda institūtu regilējošo normu prasības tiesa atzīst, ka prasītājs ir tiesīgi aprēķinājis līgumsodu. Savukārt atbildētājam pastāv tiesisks pienākums ciest pametumu, kas saistīts ar SIA /Nosaukums B/ saistību neizpildi. Tomēr tiesa atzīst, ka piedzenamā līgumsoda apmērs aprobežpjams ar 10% no pamatparāda, t.i., 142,29 *euro*. Pārējā daļā līgumsoda piedziņas prasījums 10,33 *euro* apmērā noraidāms kā nepamatots un neatbilstošs likumam.

Tā kā tiesai nav iesniegtas ziņas par galvojuma līguma apstrīdēšanu, tiesa atzīst, ka prasītājs tiesiski, saskaņā ar Civillikuma normām, cēlis prasību pret atbildētāju, jo viņam ir saistošs galvojuma līgums un ar to uzņemtās saistības. Tiesa atzīst, ka prasītājam, saskaņā ar Civillikuma 1698.pantu radusies tiesības prasīt visu neizpildīto saistību – kā galvenā parāda, tā blakus prasījumu – izpildīšanu no galvinieka.

Parakstot galvojuma līgumu atbildētājs ir apstiprinājis, ka viņam ir zināmi galvenā līguma noteikumi. Līguma 14.punktā noteiktas prasītāja tiesības maksājumu kavējuma gadījumā uzdot parāda piedziņu inkaso kompānijai, savukārt SIA /Nosaukums B/ noteikts pienākums apmaksāt izdevumus, kas prasītājam radušies saistībā ar parāda atgūšanu, tajā skaitā administrēšanas izdevumus.

Pamatojoties uz 2010.gada 26.maija prasītāja un SIA „/Nosaukums C/Latvija" Sadarbības līgumu, prasītājs pilnvaroja SIA „/Nosaukums C/Latvija" veikt darbības parāda iekasēšanai no atbildētāja.

Lietas materiāliem pievienotais 2016.gada 20.jūnija SIA „/Nosaukums C/Latvija" paziņojums par parādsaistībām, ka atbildētājs informēts par parāda esamību un apmēru, lūdzot veikt samaksu līdz 2016.gada 2.jūlijam, kā arī informēts par parāda atgūšanas izdevumiem un pienākumu tos atlīdzināt. Turklāt no lietas materiāliem redzams, ka prasītājs pilnvarojis SIA „/Nosaukums C/Latvija" veikt visas darbības, kas saistītas ar prasības celšanu tiesā.

Ievērojot norādīto tiesa atzīst, ka prasītājam ir līgumisks pamats prasīt izdevumu, kas saistīti ar parāda atgūšanas administrēšanu, piedziņu no atbildētāja.

Lietas materiāliem pievienotais SIA „/Nosaukums C/Latvija" 2016.gada 15.augusta faktūrrēķins Nr.18252 apstiprina prasītāja izdevumus, kas saistīti ar parāda atgūšanas lietas administrēšanu 103,30 *euro* (85,37 euro + PVN 21% no 85,37 (17,93 *euro*) = 103,30 *euro*). Maksājuma uzdevums Nr.283571 apliecina, ka prasītājs ir veicis administrēšanas izdevumu samaksu.

Civillikuma 1838.pants nosaka – tas, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus, kas dotu pamatu konstatēt, ka atbildētājs ir veicis parāda samaksu pilnībā vai kāda daļā. Tādejādi tiesa uzskata prasība ir pamatota un apmierināma piedzenot no atbildētāja prasītāja labā parādu 1422,87 *euro*, līgumsodu 142,29 *euro* un parāda astgūšanas izdevumus 103,30 euro, kopā – 1668,46 *euro*.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1765.panta noteikumiem likumiskie procenti nosakāmi seši procenti no simta gadā un procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tādējādi prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas 1422,87 *euro*. Ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punktā noteikto, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, ja prasība apmierināta daļēji, tiesas izdevumus piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, līdz ar to no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram 1668,46 *euro* – valsts nodeva, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, 250,27 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*, ko prasītājs samaksājis ceļot prasību tiesā, kopā 254,97 *euro*.

Turklāt, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, lietas izskatīšanas gaitā radušies izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, paziņojumu un tiesas pavēstu nosūtīšanu 7 *euro* apmērā. Prasītājs, ceļot prasību tiesā, samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* apmērā, tādēļ nesamaksātā summa 2,30 *euro* apmērā (7 *euro* – 4,70 *euro* = 2,30 *euro*), saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, piedzenams valsts labā no atbildētāja.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tādejādi, tiesa nosaka atbildētājam 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 41., 42., 97., 193., 195., 204.[1], 208.[1] panta, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr.40003132723, labā pamatparādu 1422,87 *euro*, līgumsodu 142,29 *euro*, parāda administrēšanas izdevumus 103,30 *euro* un tiesas izdevumus 254,97 *euro*, kopā 1923,43 *euro* (viens tūkstotis deviņi simti divdesmit trīs *euro* 43 centi).

Maksājumi veicami prasītāja norēķinu kontā Svedbank AS, konta Nr.LV28 HABA 0001 4080 3620 0.

Noteikt SIA /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/ likumiskos 6% no simta gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas 1422,87 *euro*.

Prasījumu daļā par līgumsoda piedziņu noraidīt 10,33 *euro* apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,30 *euro* (divi *euro* 30 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā: saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, Valsts kase, konta Nr.LV51 TREL 2190 4580 1900 0, BIC kods TRELL22, maksājuma mērķis – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā C28323316.

/pers. B/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

/pers. B/, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā apstiprinošs dokuments jāiesniedz tiesā, pretējā gadījumā pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Atbildētāja 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīga iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 26.jūnijā.

Tiesnese I.Ramane